

Magyar Diákmúzeum?!

Az elmúlt év nyarán a diákhatóságok szerepével és továbbfejlesztésének lehetőségeivel kapcsolatban pályázatot hirdettek a KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Osztálya, majd november elején e témakörben, az Erdészeti és Fapipari Egyetem hallgatóinak rendezésében ankétot tartottak. A selmeci hagyományok folytatási jelentőségének megfelelően készítették elő a magyar diákmozgalom történetének első ilyen jellegű összefoglalását, s egy jól sikerült kamarakiállítás is rendeztek a diákműt emlékeiből.

Hazánkban nincs olyan intézmény vagy állandó helyi kiállítás, ahol a magyar diákélet hajdanai és mai emlékei — történelmi korok időrendjében vagy akár intézmény típusonként — lennének bemutatva.

A soproni kiállítás anyagának nagy része az ankét után is együtt maradt. A bemutatott dokumentumok sokrétűsége arra enged következtetni, hogy tervezői és intézményes gyűjtő munkával — viszonylag rövid idő alatt — állandó kiállításon bemutatnánk, jól szemléltető törzanyagot lehetne összehozni. A gyűjtő munka megkezdése az utolsó órákban indulna meg, hiszen az első világháború időszakának diákjai — akik még ismertek és művelték a régi diákszokásokat és megőrizték azok kellékeit — lassan elfognak az élők sorából, s az utánuk következő nemzedékek tárgyi emlékekkel már jóval kisebb mértékben rendelkeznek.

Nemcsak a múlt, a jelen diákemlékei is megérdemlik, hogy megmentsék őket az enyészettől. Az egyetemi, főiskolai kiállítások anyaga — bezárásuk után — gyakorlatilag a semmibevész. A kiállított tárgyak — ha ezeket együtt is tartják egy-két évig, ami igen ritka — esetleg az ifjú-

sági szervezet szobájában porosodnak, de legkésőbb az elkerülhetetlen nemzedékváltáskor a szemébe kerülnek. Kár értük, megérdemelnék a megőrzést, hiszen egy kor ifjúságáról adnak pótolhatatlan, érdekes képet.

A Diákmúzeum célja lenne, hogy összegyűjtse, megőrizze, feldolgozza, rendelkezésre bocsássa, a magyar egyetemi-főiskolai diákélet múltjának, jelenének szellemi és tárgyi emlékeit, különös tekintettel a mindenkori haladó diákmozgalmakra.

Feladata lenne az egyetemi és főiskolai ifjúság életének, mozgalmainak történeti bemutatása. Munkatársai elvégeznék az eddig hiányzó alapkatásokat:

— feltárnák és közreadnák a diákműt levéltári forrásanyagának országos repertóriumát,

— összeállítanák a diákélet könyvtárát, mely a diákegyesületek kiadványain kívül tartalmazná a hagyományok, az ifjúsági élet és mozgalom irodalmának bibliográfiáját,

— összeállítanák és kiadnák dokumentumkötetét (első kötet a kezdetektől 1896-ig; második kötet 1896—1919; harmadik kötet 1919—1944; negyedik kötet 1945—1956; ötödik kötet 1957-től napjainkig), mely hézagpótló lenne a magyar művelődés történetében,

— megjelentetnék a diákegyesületek körök, szövetségei, a jelentősebb diáklapok, kiadványosorozatok és egy-egy korszak diákmozgalmának, ifjúsági életének történetét,

— kiadnák a diákanekroták és a diákhumor antológiáját, a diáklapok gyűjteményét, a diáknyelv szótárát, a magyar diákmozgalom történetének képeskönyvét stb...

E munkával egyidejűleg folytatnák az általam már elkezdett anyaggyűjtést: a Magyar Egyete-

mi Diáklexikon szerkesztését, mely a főiskolai ifjúság múltjára és jelenére vonatkozó tudnivalók összességét tartalmazza a kezdetektől napjainkig. Több mint háromszáz felsőoktatási intézmény, kollégium, a hétszáz diáklap, fél-ezer diákegyesület, a diákmozgalmi szempontból fontosabb események történetét kívül a diákszokások és hagyományok leírása (a jellegzetességek intézményenként), a diákvérek életrajza, az irodalmi nyelvben előfordult diákszóképzések, stb. minden jelentősebb szócikkhez a témára vonatkozó válogatott irodalomjegyzéket is adva.

A Diákmúzeum gyűjtő köre: az egyetemi, főiskolai élettel kapcsolatos szellemi és tárgyi anyag terjedne ki. Gyűjtené az egyenruhákat, jelvényeket, eszközöket, diákgazdálkodásokat, plakátokat, rálapokat, fényképeket, műsorfüzeteket, rendezvények katalógusait, a diákmozgalom hajdanai résztvevőinek visszaemlékezéseit, a tudományos diákköri konferenciákra írott dolgozatokat, az egyetemi ifjúság számára kiírt pályázatokra beküldött munkákat, a múlt és jelen diákéletével foglalkozó könyveket, folyóiratokat, diáklapokat, a magyar sajtóban a diákléttel foglalkozó cikkek lapkivágatait, beszerezné a könyvtárakban, levéltárakban található legfontosabb egyedi dokumentumok másolatait, stb...

A magyar diákműt pusztuló, kallódó emlékei művelődéstörténetünk eddig figyelemre nem méltított dokumentumai. Összegyűjtésükkel, ha azt eredményesen akarjuk végezni, nem kelekedhetünk. Elég háborús kár, természeti csapás súlyította kulturális emlékeinket, nem lehet törvénytörés, hogy érdektelenségből, hanyagságból értékeink sokasága semmibe vesszen.

VICZIÁN JÁNOS

Domanovszky Endre kiállítása

Ritka alkalom Szegeden, hogy a kortárs képzőművészet nagyjainak műveit láthatjuk a múzeum képtárában. Csak az emlékezet frissítése céljából említeném Amerigo Tot és Borsos Miklós nevét. A két kitűnő mester után most a magyar pikúra egyik legjelesebb képviselőjét köszönhetjük városunkban. Mintegy 30 festményt és két gobelint láthatunk munkássága utóbbi évtizedének terméséből.

Ritka színélmeny várja a látogatót. Egy indulatos, igazi szenvedéllyel alkotó festő fantasztikus, szinte végsőkig fokozott intenzitású színekkel komponált élményeinek lehetünk részesei. Nem indok nélkül mondom, hogy részesei, hiszen a nagy foltokból, csattanó színnyalábokból komponált felületek — jelezzenek akár egy alakot, arcot, vagy véljük benne felfedezni egy csendélet tárgyait — a szemlélőt akarva akaratlanul búvókörükbe vonják, elemi erővel hatnak érzelmeire. A dühödte festői indulat kohójában érlelt, festékekbe dermedt színek a képen tovább izzanak, megtartva ismeretlen eredetű frissességüket, tovább munkálkodnak emócióinkban. A zöldek, barnák, rótvörösek, harsány kékek lendületes, szertelennek tetsző hatalmas gesztusokkal festett foltokba tömörödtek. A bennük kelt feszültségek kereten, üvegen áthatolva láthatatlan erővonalakkal átszövik a teret, elemi energia sugárzik belőlük. Már-már úgy véljük, hogy a foltok, vonalak szertelen és esetlegesnek tűnő halmaza nem áll össze renddél, ám a festői tudat rendszerező ereje a zűrzaváros szövedéket átíró komponált halmazt építi a kéz és az ecset önfelédte játékát. A színek valószínű világába embert, tárgyat, valós világot lá-

tunk bele, kicsit a magunk világát, vagy egy olyat, amelyet talán csak éppen e képek társaságában fedezhetünk fel. A 100 éves Budapest jubileumára a mester készített két-két gobelint is. A földszinti teremben kiállított változatot említeném. A múltat, jelent, történelmet, valami ösnyugalmat, fenséget árasztó patinás színek tömegéből felszökken a három, Pestet, Budát és Óbudát jelképező alak. Inkább érezzük, mint látjuk a megbontathatlan kapcsolatokat hirdető, időn, téren, történelmen átívelő összetartozás képzeletszülte acélsodronyait. A Duna jut eszembe és József Attila verse.

Domanovszky ma már inkább gobelin-művészként ismert és elismeret. A két kiállított gobelin méltán válik a kiállítás reprezentánsává. Érdekes módon a lendületesen festő, széles gesztusairól ismert mester anyagba szőtt tervein az indulat ezeryni színharmóniájává oldódik. Egész sorozatot láthatunk a gobelinszövekből kisméretű lapokon. A nő és az ősi női tevékenység himnusát jeleníti meg, ember, munka és tárgy szinte egygye olvad az alkotás dicséretét hirdetve.

A primér színélmenyek néhány maradó emlékü kép; a Költő, a Nyár, a Leány, a Jegyesek... tovább munkálkodnak bennünk, megbarátkozunk velük. Ez volt a művész célja is: „E kiállítás minden darabja hozzám nőtt. Nagy örömet jelentene, ha látogatóim is megszeretnék őket” — írja katalógusa bevezetőjében. Nem lesz nehéz öröme lenni.

A kiállítás július végéig tekinthető meg.

TÓTH ATTILA

Felszabadulási Kupa

Április 15—20. között Debrecenben került megrendezésre a Felszabadulási Kupa idei versenysorozata. A tudománygyermek — Pécs, KLTE, ELTE, Közgazdaságtudományi Egyetem, JATE — diákjai öt sportágban versengtek a helyezésekért. A vendéglátó, a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem rendezőgárdája megfelelően gondoskodott a résztvevők kényelmes elhelyezéséről, ellátásáról, valamint a versenyek igazságos, zökkenőmentes lebonyolításáról. A küzdelmek mindvégig jó hangulatban, izgalmas csaták közepette folytak és csak a hájrában dőlt el, hogy melyik egyetem lesz a vándorserleg. Ezt, immár másodszor, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem sportolói nyerték el, és így az végleg birtokukba került.

Távíratil stílusban az eseményekről: Női kosárlabda: csapatunk kiemelkedett a mezőnyből és végül imponáló fölényrel nyerte a tornát. Férfi kosárlabda: semleges pályán talán a győzelem megszerzése is sikerül csapatunknak, így azonban meg kellett elégedniük a második hellyel. Női kézilabda: az esélyesség terhe nélkül nehéz küzdelemben megérdemelt győzelem. Férfi kézilabda: az egymásnak a vonaton bemutatkozó „társaság” a legegységesebb, legküzdelempesebb csapatává vált a mérkőzések során és végül a második helyet szerezte meg.

Sakk: fél ponton múltott a győzelem, végül mégis csak a harmadik helyen végeztünk. Asztalitenisz: versenyzőink a harmadik helyen végeztek. Női labdarúgás: ebben a sportágban inkább a szerencse, mint a tudás döntött. Együttesünk az ötödik helyen végzett. Férfi labdarúgásban külön kupát írtak ki tíz csapat részvételével. A győzelmet és a kupát a finn csapat, a Jyvaskyla szerezte meg. Csetochowa gárdája az ötödik helyen végzett. Egyetemünk csapata a tavalyi első hely után most nem ért el helyezést.

Az összesített pontverseny végeredménye: 1. Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem 34, 2. Budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem 32, 3. Szegedi József Attila Tudományegyetem 28, 4. Pécsi Jogtudományi Egyetem 18, 5. Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem 15 ponttal.

Az ünnepélyes eredményhirdetés alkalmából Rutkovszky Ede, a KLTE KISZ végrehajtóbizottságának titkára üdvözölte a küldöttségeket, a sportolókat, és adta át a díjakat. A KISZ Debrecen Városi Bizottsága által felajánlott különdíjat a finnországi Jyvaskyla egyetemének férfi kispályás labdarúgó-csapatá kapta. A Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán rendezett VIT-bállal zárult az öt tudományegyetem sportversenyeinek küzdelemsorozata.

Véletlen „keresztelők”

Számos alkalommal megtörtént már, hogy lapunkban tévesen jelent meg egy-egy dátum, tudományos fokozat, sőt még helyesírási hibák is akadnak. Ahogy mondani szokás: megtréfál bennünket a „nyomda ördöge”. Igaz, ami igaz — valljuk be férfiasan

— néha mi tévesztünk el valamit és olyankor csak a mienk a felelősség. Gyakran előfordul azonban az is, hogy eleve pontatlan információt kapunk; hogy az újság első úgynevezett „kefelevonatóban” kijavítjuk ugyan a hibát, de mire a lap megjelenik, bizony

csak ugyanúgy helytelenül marad a korrigált rész. Akkor azután a következő számban — jelentőségétől függően — közöljük a hibás helyreigazítását. Természetesen kicsit keserű szájjal, hiszen nem kellemes dolog újból és újból beismerni, hogy hiba csúszott az újságba. Ezt a keserű szájjal legfeljebb csak a helyreigazítások „Pardon” rovatának állandó kliséje — az írógep előtt kukoricán terdeplő női alak — felelteti, ami legkedveltebb az összes klisénk közül. No meg az is segít a sajtóhibás lapszámok okozta kellemetlen érzésen, ha azok, akikkel kapcsolatban valamilyen elírást elkövetünk, nem szándékosnak, esetleg rosszindulatúnak fogják fel. Mert higgyék el kérem, senkit sem akarunk ezekkel a bosszantó pontatlanságokkal megbántani. Ha „lefokozunk”, „feljebb léptetünk”, „keresztelünk” — mindig csak véletlenül történik. Mindazoknak, akiket ilyen módon megbántunk kívánjuk, hogy olyan derűsen fogják fel a dolgot, mint az egyik orvosgyógyász professzor. Őt ugyanis elkereszteltük — Ferencnek. Az újság megjelenése után nem hívott fel bennünket telefonon, nem reklamált és nem hibáztatott. Csúpan egy alkalommal a lap akkori felelős szerkesztőjének címzett levelére Judd helyett Lujzát írt...

Hírek, események

A JATE KISZ VB képviselőtében április 7—15. között Mikola Júlia, a JTK KISZ-titkára és Papp István, a BTK KISZ-titkára baráti látogatást tett a turkui Álami Egyetem ifjúsági szervezeténél. Tanulmányozták a finn egyetemi hallgatók életét, munkáját, tapasztalatcserét folytattak a két egyetem ifjúsági szervezetének felépítéséről és működéséről. Tárgyalásokat folytattak a turkui és a szegedi egyetem ifjúsági szervezetei között később létrehozandó nyári üdültetési és építőtábori csereakció lehetőségeiről. Meglátogatták a Turkuban működő svéd egyetemet is. A JATE KISZ-szervezetének képviselőit fogadta Turku város polgármester-helyettese és a városi ifjúsági bizottság elnöke.

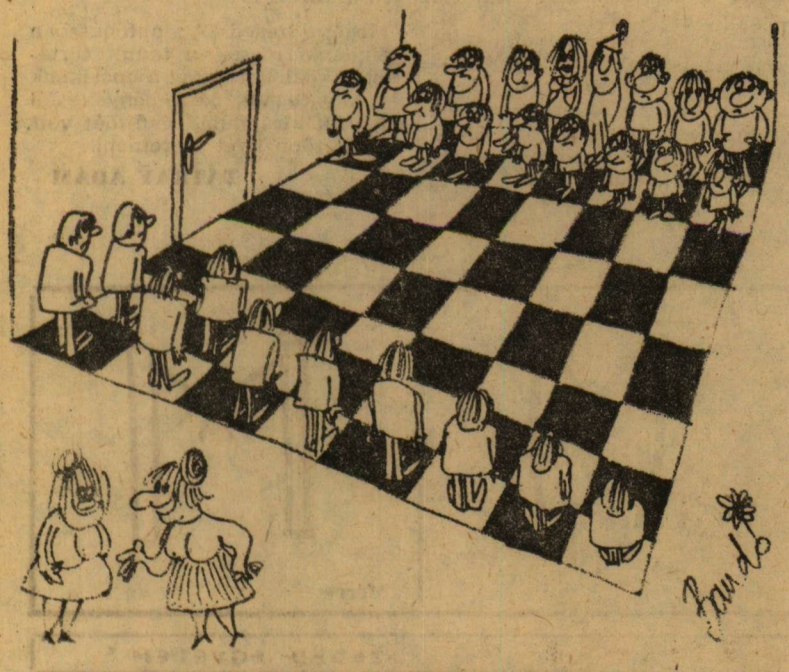
Dr. Horváth Imre tanszékvezető egyetemi tanár, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság kiküldetésében, 1973. május 8—13. között részt vesz, a KGST 1—18 téma koordinációs értekezletén, Szófiában.

Lapzárta után — május 6—8. között — rendezték meg a Tanárképző Főiskolán a Pedagógusjelöltek II. Országos Találkozóját. Az eseményekről lapunk következő számában számolunk be.

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Felfős szerkesztő: Szabó Magdolna. Szerkesztőség: 6720. Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 15-198. Kiadásért felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: 6740. Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-500. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára: 1 forint. Előfizetés egy évre: 17 forint. Szegedi Nyomda.

Albérleti tömegsport

— Még néhánynak kiadom, s kezdődhet a parti... —